

Kas ir ilgspējīga attīstība?

Saskaņā ar 1987.gada Pasaules vides un attīstības komisijas ziņojumu "Mūsu kopīgā nākotne" (Bruntlandes komisija) – **ilgspējīga attīstība ir attīstība, kas nodrošina pašreizējo paaudžu vajadzības, neradot draudus nākamajām paaudzēm apmierināt to vajadzības.**

Kas ir ANO Dekāde „Izglītība ilgspējīgai attīstībai”?

2002.gada 20.decembrī ANO Ģenerālā Asambleja pieņēma rezolūciju ar kuru noteica, ka no 2005.gada līdz 2014.gadam tiks īstenota ANO dekāde „Izglītība ilgspējīgai attīstībai”, bet par vadošo aģentūru dekādes ieviešanā tika noteikta ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija (UNESCO).

Dekādes vīzija ir izveidot pasauli, kurā ar izglītības palīdzību ikvienam ir iespēja apgūt vērtības, uzvedību un dzīves veidu, kas nepieciešams ilgspējīgai nākotnei un veiksmīgām sociālajām pārmaiņām.

Kāda ir UNESCO loma Dekādes īstenošanā?

- sniegt padomus valdībām un organizācijām Dekādes mērķu ieviešanai;
- veicināt un attīstīt sadarbību starp valsts, pašvaldību un akadēmiskajām institūcijām, uzņēmējiem, medijiem, nevalstiskajām organizācijām u.c.;
- īstenojot Dekādi, popularizēt labās prakses piemērus;
- veicināt pētījumus par izglītības ilgspējīgai attīstībai jautājumiem;
- sekmēt reformas izglītības sistēmā atbilstoši Dekādes pamatprincipiem.

Kas ir izglītība ilgspējīgai attīstībai?

Izglītība ilgspējīgai attīstībai ir dinamisks un jauns skatījums uz izglītību. Saskaņā ar šo skatījumu izglītības uzdevums ir dot iespēju visu paaudžu cilvēkiem apzināties viņu atbildību par ilgspējīgas nākotnes veidošanu.

Galvenais izglītības ilgspējīgai attīstībai mērķis ir dot ikvienam iespēju iesaistīties aktīvā darbībā apkārtējās vides un sociālajās pārmaiņās, tādējādi veidojot apziņu par kopējo atbildību visas pasaules nākotnes veidošanā.

Izglītība ilgspējīgai attīstībai ir:

- ❖ Starpdisciplināra un holistiska: ilgspējīgas attīstības jautājumi ir atrodami visos mācību priekšmetos;
- ❖ Vērtīorientēta: precīzi noteiktas normas, lai tās var pētīt, pārbaudīt, par tām diskutēt un apgūt – tā ir dalīta atbildība, kas skar ilgspējīgu attīstību;
- ❖ Saistīta ar kritisko domāšanu un problēmu risināšanu: veido pašāvērtību sastopoties ar dzīves dilemmām un iespējām, ko sniedz ilgspējīga attīstība;
- ❖ Ietver dažādu metodiku: lomu spēles, debates, pieredzes izziņas metodes, kas veido vienotu procesu;
- ❖ Līdzdalību veicinoša lēmumu pieņemšana: skolēni piedalās lēmumu pieņemšanā par to, kā viņi mācās;
- ❖ Atbilstoša lokālajai videi: skar gan vietējos, gan globālos jautājumus, kas tiek apgūti visās valodās, ko skolēni mācās.

Izglītības loma ilgspējīgas attīstības nodrošināšanai:

- ❖ Izglītībai ir jāattīsta pārlicība, ka katram no mums ir gan atbildība, gan pienākums veicināt pozitīvas izmaiņas globālā līmenī;
- ❖ Izglītība ir būtiskākais instruments pārejai uz ilgspējīgu attīstību, jo tā palielina cilvēku iespējas īstenot viņu idejas;
- ❖ Izglītība veicina vērtības, uzvedību un dzīves stilu, kas nepieciešams ilgspējīgai nākotnei;
- ❖ Izglītība ilgspējīgai attīstībai ir mācību process, kurā tiek apgūti kā pieņemti ilgtermiņa lēmumus, kas skar taisnīguma, ekonomikas un ekoloģijas jautājumus visos sabiedrības līmeņos;
- ❖ Izglītība ir uz nākotni orientētas domāšanas pamatā.

Ar kādiem jautājumiem ir saistīta izglītība ilgspējīgai attīstībai?

Pasaules ekspertu komisija ir noteikusi, ka izglītības mācību programmās īpašu uzmanību nepieciešams pievērst šādiem jautājumiem:

Sociāli ekonomiskajā kontekstā:

- ✓ cilvēktiesības,
- ✓ miers un cilvēkdrošība,
- ✓ dzimumu līdztiesība,
- ✓ kultūras daudzveidība un starpkultūru dialogs,
- ✓ veselība,
- ✓ HIV/AIDS,
- ✓ vadība.

Apkārtējās vides kontekstā:

- ✓ dabas resursi,
- ✓ klimata izmaiņas,
- ✓ lauku transformācija,
- ✓ ilgspējīga urbanizācija,
- ✓ katastrofu novēršana un mazināšana.

Ekonomiskajā kontekstā:

- ✓ nabadzības samazināšana,
- ✓ korporatīvi pienākumi un atbildība,
- ✓ tirgus ekonomika.

Kā iesaistīties ANO dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” īstenošanā?

☞ Esi aktīvs un izsaki savu viedokli par aktuālajiem sociālajiem, ekonomiskajiem un vides jautājumiem! Tikai iesaistoties un līdzdarbojoties Tu vari ietekmēt to, kas notiek!

☞ Veido īpašas aktivitātes, lai popularizētu aktīvu dzīvesveidu savu vienaudžu vidū!

☞ Esi atbildīgs par savu iegūtās izglītības kvalitāti! Laba izglītība ir tāda, kas Tevi sagatavo tālākai dzīvei un iemāca mācīties!

☞ Visā pasaulē ir daudz dažādu nāciju, un katrai no tām ir sava kultūra un vērtību sistēma. Uzzini par citām kultūrām un citu tautu tradīcijām!

☞ Izejvielu daudzums pasaulē ir ierobežots, tāpēc atceries, ka atkritumu šķirošana palīdz saglabāt mūsu rīcībā esošos resursus un nodrošina nākamo paaudžu iespējas dzīvot pilnvērtīgu dzīvi!

☞ Cilvēka rīcības rezultātā ir palielinājies dabas katastrofu daudzums un mūsu ikdienā ir novērojamas būtiskas klimata pārmaiņas. Zināšanas par norisēm dabā ir viena no mūsu iespējām laicīgi rīkoties, lai novērstu iespējamās dabas katastrofu radītās sekas.

☞ Piedaloties starptautisko organizāciju darbā, ikviena valsts iesaistās dialogā par aktuālajiem jautājumiem pasaulē. Rīko simulācijas spēles skolā, lai vairāk uzzinātu par dažādu starptautisko organizāciju darbu!

☞ Aktīvi iesaisties skolas, pagasta, novada, pilsētas, Latvijas, Eiropas un visas pasaules sabiedriskajā dzīvē!

Mēs aizņemamies pasauli no saviem bērniem.
(Afrikāņu sakāmvārds)

ANO dekāde
„Izglītība ilgtspējīgai attīstībai”
ANO dekāde
„Izglītība ilgtspējīgai attīstībai”

Ja vēlies uzzināt ko vairāk par iespējām, kā iesaistīties ANO dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” īstenošanā, tad papildus informāciju vari meklēt:

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija
Pils laukums 4 – 206
Rīga LV 1050
Tālrunis: 67325 109
Fakss: 67222 762
E-pasts: office@unesco.lv
Mājas lapa: www.unesco.lv

